

Populárna kultúra v globalizovanom svete

Sociologie kultury, jaro 24

Týždeň 10

Alica Synek Rétiová

My Favorite Things / 7 rings

- The Sound of Music:

<https://www.youtube.com/watch?v=33o32C0ogVM>

- Postmodern Jukebox:

<https://www.youtube.com/watch?v=GlwMTQFLHdU>

- Ariana Grande:

<https://www.youtube.com/watch?v=QYh6mYIJG2Y>

Tak ako grécka tragédia alebo alžbetínske divadlo, aj populárna kultúra môže prekročiť konkrétny historický moment a zapojiť sa do nekonečného cyklu znovu-objavovania.

(Grazian 2010: 6)

Populárna kultúra

- Nositeľka významu, ktorý neustále podlieha interpretácii
- Aktívny proces – rozvíjaná súhrou tvorcov a publika
- Rezervoár kultúrnych objektov minulosti → nové projekty

Znaky populárnej kultúry (Grazian 2010)

- To, čo sa páči – komerčný úspech

- Široko rozpoznávané kultúrne ikony, produkty

- Masovo produkované kultúrne objekty

- Kultúra, ktorá “patrí ľuďom”

Rozpory populárnej kultúry

- John Fiske – *Jak rozumět populární kultuře* (1989)
- Populárna kultúra je:
 - Industrializovaná
 - Založená na záujmoch ľudí
- Kultúra nie je komodita, ale aktívny proces vytvárania a cirkulácie významov a pôžitkov v rámci spoločenského systému
- V opozícii ku kritikom masovej kultúry – publikum je aktívny spolutvorca významu + populárna kultúra je hodná akademického skúmania

Roland Barthes – The World of Wrestling (1972)

- Wrestling ako symbolická forma (utrpenie, porážka, spravodlivosť)
- “Spektákl” – fúzia s publikom – predstavenie musí byť zrozumiteľné

→ publikum má aktívnu rolu pri tvorbe významu

Man is raised for a while above the ambiguity of everyday situations and placed before an univocal Nature where signs correspond to causes (Barthes 1972)

Produkcia významu

- Kidd (2014): Pop kultúra je najväčší producent zdieľaných významov, tzv. signifikantných symbolov
- **Symbolický interakcionizmus** (G. H. Mead) – mikro-výmeny významov medzi tvorcom a publikom

<https://www.facebook.com/popculturefreaks/>

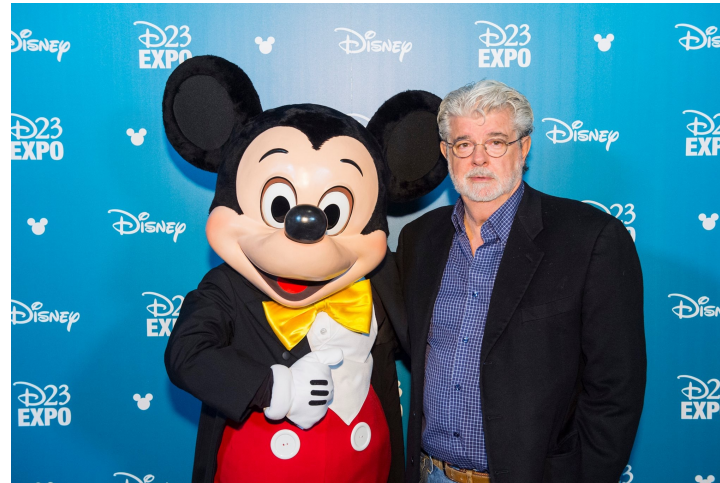
Diskutujte

- Ako môže publikum ovplyvňovať podobu pop kultúry?
- Napadnú Vám nejaké príklady, kedy k tomu dochádza (kinematografia, hudobný priemysel, image celebrit...)?

Ďalšie príklady...

- Star Wars sága:
George Lucas vs. Disney vs. ľud
- Fenomén fanfiction,
fanart...

Populárna kultúra v globalizovanom svete

- Význam sa tvorí a premieňa v procese produkcie a percepcie – vznik nových významov globalizovaných kultúrnych objektov
- Nové publikum → nový význam
 - Viktor Krum z Harryho Pottera a bulharské publikum
- Globalizácia sa nelimituje na šírenie americkej kultúry
 - K-Pop, anime, reggaeton, ...
- Pop kultúra podlieha globalizácii & je sama globalizačný činiteľ

Súhra globálneho a lokálneho

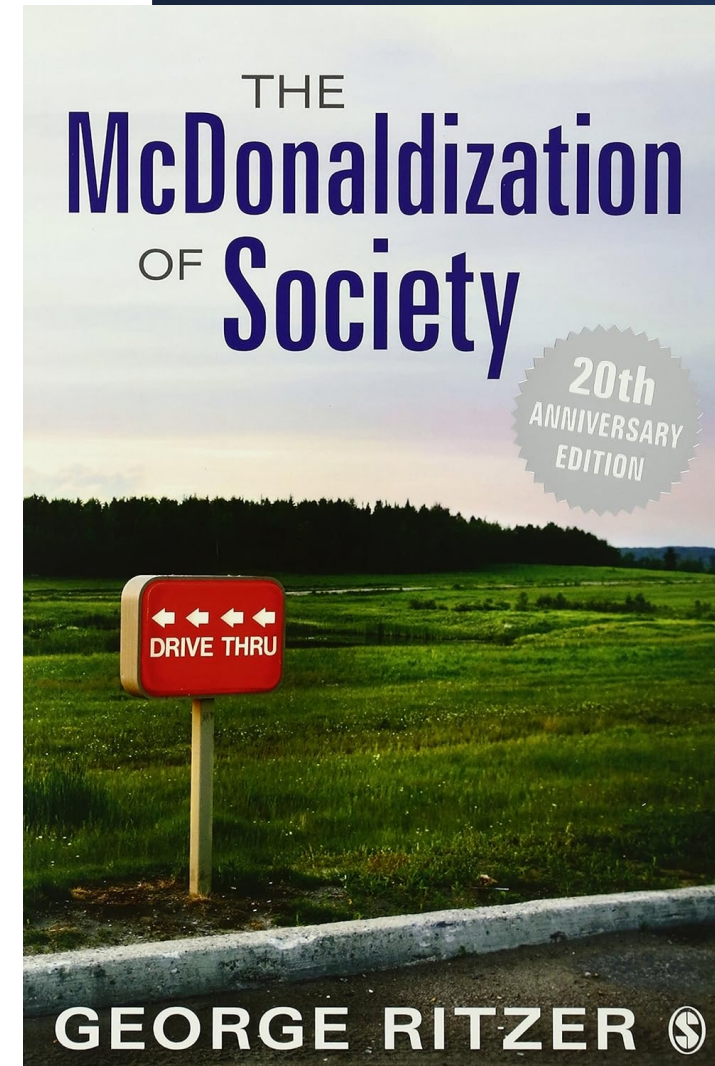
- Globálne + lokálne = *glokálne*
- **Glokalizácia**
 - kultúrny objekt produkovaný v určitom kultúrnom kontexte je distribuovaný v rámci globálneho trhu a konzumovaný v špecifických lokálnych prostrediach
 - Pôvodne koncept z japonského businessu, neskôr sociológ R. Robertson

- Príklady: futbal, Bollywood...

McDonaldizácia pop kultúry

- G. Ritzer – McDonaldization (1993) = spôsob premýšľania o súčasných formách kapitalistickej produkcie:
 - Efektivita (masovosť)
 - Vypočítavosť (marketingové stratégie)
 - Predvídateľnosť (štandardizovaný produkt)
 - Kontrola skrz technológiu

Diskutujte

Povedali by ste, že procesy mcdonaldizácie skôr zabraňujú tvorivosti tým, že kultúru homogenizujú alebo naopak tvorivosť umožňujú tým, že činia kreatívne priemysly ekonomicky samostatné a schopné?